

Andrásfai Béla

Bizarr élményeim
Appendix

2015

Kártyából, tenyérből, fehér egerekkel jövendőloknek nem hiszek. Csillagjósolatokat nem veszek komolyan. Ugyan számtalan jelenség, esemény szinte tálcán kínál prognózisokat, misztikus értelmezéseket, asztrológusok magyarázatait nem tartom egzaktak. Érdekes, okos fejtegetéseiket azonban figyelemmel kísérem, azt tervezve, hogy számisztikáikkal ráérő nyugdíjasként majd kedvemre eljátszadokom.

Asztrológiában jártas, kedves ismerősöm személyi adataimból megállapította, hogy a kínai naptár értelmezése szerint „paci” vagyok; a ló'években sorsdöntő, érdekes eseményekre számíthatok. A kínai naptár a Holdhoz igazodó, ún. holdévekből áll, ezekben az újév napja január 23. és február 20. közé esik. Az 1930-as lóév január 31-től 1931. február 17-ig terjedt, tartalmazva fogantatásomat és születésnapomat (1931.02.08.) is. A ló'évek közül kiemelkedő jelentőségűek a ritkán előforduló tűzló'évek; az 1966-ost 35 évesen át is élhettem.

A tervezett játszadózás nyugdíjazásom ellenére váratott magára. Néhány év pénzkereső munkát és rövid életű face'ságomat új párkapcsolatomban Szókaival, kedvelt megszólításommal: Erzsókaímmal, élénk kulturális szórakozás, sportos életvitel követte, és úgy tűnik, ekkortájt csókolt homlokon Thalia, a vígjáték és Klio, a történetírás ihletője.

A 24 novellából álló Bizarr élményeimhez Judit lányom adta meg a „kezdőruháat”. A Matematika a vádlottak padján 40 éronyi oktatómunkám műhelyforgácsa. Megírását egy színházi előadás váltotta ki. A lényegét meg nem értő szerző infantilis zagyvasággal akarja a nézőkkel érzékeltetni, hogy a Bolyai-geometria szemléletünkkel követhetetlen. Szíriási tárgyalás keretébe építve írtam meg a Matematika a vádlottak padján Színpadi groteszket. Ebben ismertetek matematikában előforduló fonák-ságokat, ellentmondást, és rámutatok a végtelenbe vetített szemléletünk buktatóira.

A 79. születésnapomon, amikor a VÉGE könyvem kéziratába került, megszólalt a telefonom. A Bolyai Fajos Matematikai Társulattól hírtak. Kérdezték, nem vállalnék-e előadást a matematika tanárok nyári vándorgyűlésén. Gyorsan válaszoltam:

- Előadásom címe: Matematika a vádlottak padján. - Ennek következményeként a Tudományegyetem TTK Matematikai Módszertan Tanszékének meghívására szabadon választott fakultatív előadásorozatot tarthattam egy szemeszteren át. Tantaanyag anyagát kedvemre állíthattam össze. Kitomboltam magam. Lelkesedésem negatív vetülete: Kevés hallgató választotta tárgyamat. A kitűzött programom gardagsága ijesztően hatott, inkább a Matematikai Múzeumban vállalták rendezvények-bemutatók szervezését elve az alternatív lehetőséggel.

Tétlenség még nem fenyegetett. Kötetnyi jegyzetem gyűlt össze Erdős Pálról. Minthogy életében saját sírverseinkkel is traktáltuk egymást, Bizarr élményeim xáróakkordjának tőle öríztem meg:

Végre nem butulok tovább.

Megtoldva ezt egyik sajátommal, frappáns befejezésnek ígérkezett. Pali bácsi c. bizarr élményem megírásával

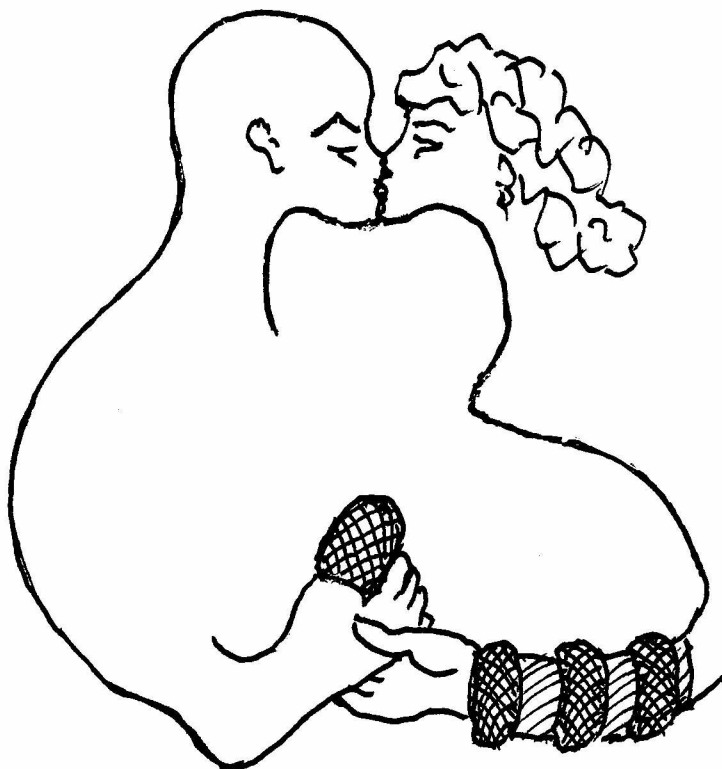
leróttam, amit még életemben feladatkeint tűztem ki. Újabb célok tervezésétől jobb lábam nagyujjának körömágyába telepedett manó terelte el a figyelmemet. Bőrgyógyász első javaslatára kenőccsel és pára kötéssel igyekeztem Manócska fészket szétverni. A sikertelenségre diploma's szakemberünk pedikűröst ajánlott. Gondolom, harmadik ajánlata javasasszony lett volna. Tétován cipeltem a lakott fészket.

2013. január 3., rövidebben írva: 13.1.3. Töprengve cövekeltem a Nyugati aluljáróban, páromat vártam. Elém toppant egy cigányasszony. Útbaigazítást kért, a Markó utcai bíróságra igyekezett. Természetes, de szájba rágott magyarázatomat „Imádom az ilyen embert” szavakkal és a bal arcomra nyomott, védhetetlenül gyors, cuppanós csókkal honorálta. Ha szerencsém nem lesz is, puszijával e „javasasszony” főítécsi bátorságot öntött belém. Gondolatomat magával sodorta a Markóba, egyenesen a pulpitura. Kihirdettem a verdiktet:

- Manócskát, az elsőrendű vádlottat lábujjam elhagyására, fészket pedig sebészi beavatkozással dózerolásra ítélem.

Február 13-án az érintett köröm harmadát jókora elevennel a műtőasztalon hagytam. Nesze neked, Manócska!

A kis gonosz éppen idejében eliszkolt a szike elől, és bosszút állt. Elgáncsolta a páromat. Szóka elvágódott, jobb csuklójában apróbb csontok repedtek - törtek. Vegyük úgy, hogy febr. 14-én, a szerelmesek napján Erzsókamat köszöntő kanikattiránmmal elismerem Manócska egyenlítő golyját.

Kéz- és lábfogó 2013.02.13-14.

A döntetlennel kiegyeztem volna, de törpe riválisom visszaesőként a hátgerincemre vetette magát. Lehet, hogy ezzel túl kemény fába vágta a fejszéjét, mert hogy tovább vonult a jobb csipőm felé. Végül a jobb lábszáramban alakította ki új lakhelyét. Hataástalan ellentámadások: gyógytorna, fizikoterápia, csontkovács, injekció a gerincbe. Manócska betonbunkert épített.

Sántikálva, hajlott testtartással léptem át az átlagosnál több jelentős eseményt, örömet hozó

2014

küszöbét. Februárban megérkezett 4. unokám: Emese Pirooska. Ő is megkapta tőlem a sporttrikóját a 4-es számmal, alatta: MSE.

Egyetemen volt hallgatóm, Pécsi Lajos keresett fel, 40 éve diplomázott. Évfolyamuk 5 évenként találkozókat rendez. Felelte, hogy e találkozókra volt tanáraikat nem szokták meghívni. Gondolom, így gátlaistalanul idézhették fel őket, és szórakozhattak erenyeiken, gyengeségeiken. Eldrulta, hogy legtöbbször engem emlegettek (he-he). Ezért úgy döntöttek, ez idén meghívják találkozójukra, és felkérnek a megnyitó beszédre.

Kiürült az ötlettár, vagy gyengült a szufla? Lehet, a'm meghívásukból érződött a tisztelet, szeretet. Természetesen elvállaltam. Beszédem tervezetét a mellékletben megadom. Az összejövetelen rövidebbre fogtam. Váratlanul ért, hogy a teljes évfolyam együtt volt. Személyes kapcsolatokból eredő részletekkel nem akartam traktálni azokat, akiknek nem én hirdetem - bűvészkedtem - nyálfücskölttem - adtam elő kézzel-lábbal a matekot. A taps szerint óratosságom felesleges volt.

Kézembe került Jókai Anna és Kozma Imre A remény ablaka c. könyve. Meglepetten olvastam, hogy a nagybátyám, Barnabás, a gyöti bencés gimnázium igazgatója (l. Bizarre élményeim, 11. Barnabás) személyesen vette fel Kozma Imrét ösztöndíjasként gimnáziumukba és intézetükbe. Barnabás elismertségét emléktábla rögzíti szülőfalujában, Kámban (ahol én is születtem) annak a templomnak a falán, amelyben első miséjét celebrálta. Volt diákja, a szombathelyi Plochmann Pál minden évben emlékszó misét-ünnepséget szervez a Barnabás névnapja körüli időpontot a rokonsággal is egyetve.

Mérics tervet de'delgettem: De szép lenne, ha az emlékmisést idén a Máltai Szeretetszolgálat világ-

járó nagykövete, Kozma atya a helyi plébánossal közösen celebrálná. Tervemmel felkerestem a szeretet nagykövetét. Zúfolt munkaterve ellenére örömmel vállalta a feladatot, sikerült időpontot egyetnri július első vasárnapjára.

Felemelő élmény volt az emléknap ceremóniaja. Kozma atya mindent látni, szinte átélni akart: Hol lakott Barnabás? Melyik volt az ő szobája? Hol állt a nyári családi ebédkezés napernyőt adó vadgertenyeje? stb. Kiment a temetőbe Barnabás szüleinek sídjához. A mellékletekben megtalálható Kozma atyának írt köszönőlevelem másolata. Egy somori ténnyel is szembesültünk az összejövetelen: Plochmann Pál a szervező munkát meg elvégezte, a különleges ünnepséget már nem élhette meg.

A nyár közepén két hetet Hajdúszoboszlón töltöttünk. A legjobb szállodát választottuk, gyógykezeléssel: fizikoterápia, masszázs, iszapfürdő, gyógyvizek, az udvaron jókora úszómedence, teljes kiszolgálás. Estenként kisebb sétát bicsegtem Erzsébkámmal. Állapotom a „gyógykezelés” alig rontott.

Ez így nem mehetek tovább!

Kerül, amibe kerül, felkutattuk a legnevesebb szakembereket. Minden vizsgálat arra utalt, hogy a fájdalom a gerincből ered. A diagnózist mágneses rezonancia vizsgálat hitelesítette: gerincsatorna szűkületem korlátozza a mozgásszerkezetet vezérlő idegszálak működését. A felvételen látszott a szűkület, mint a homokóra. Megoldás valószínűleg sebész beavatkozástól várható. Dr. Bánk főorvos megvizsgált, és vállalta a sikeresnek ígérkező műtétet, bár az aneszteziológus ugyancsak rám ijesztett:

- Ebben a korban megoperálni, hogy képzeli?
- Nem félek; altatnak, szép halál.
- No, no, nem olyan könnyű itt meghalni, azt nem engedjük. De felmondhatja a szolgálatot az epeje, mája, veseje. Felbolydulhat a vérkeringése, idegrendszere; béna is maradhat.

Bánk doktor megnyugtatót, és december végére vagy január elejére ígerte a műtétet.

A várakozás hetei számvetésre készettek. Nem akartam tudomásul venni, hogy leépülésem folyamatban van. Tükörbe néztem, és rámszóltam:

- Ványadt bácsi, vonzó férfi szeretnél lenni?

- Jdow; - tükrözi válaszomat, válaszom

pedig tükrözi öhajómat. Válaszomat tükrös nélkül hosszabban is leírhatom: Ne csödködjünk, öreg paripa! Igaz is: hogy állunk a lóvékkal?

A tűzlo' évet már említettem: 1966. Jelentős eseményeket éltem át ebben az évben. Tekintélyes kutatók feszegette gráfelméleti témában sikerült elérnem érdemleges eredményt, és ezrel nemzetközi konferencián mutathatózhattam be Rómában meghívott főelőadóként. A Műegyetem Villamosmérnöki Kara Matematika Tanszékének „parkoló-pályájáról” (cesti tagozat) jutottam nappali tagozaton előadásához. Rövid életű, ám viharos szerelem járta át sejtjeimet. Évszárónak lottón 4-est találtam: 192.000,- Ft (1966-ban!). Feléért vehettem vadonatúj Renault 10-est, ugyanis éppen akkortól lehetett néhány nyugati autót forintért megvásárolni.

Szinte minden egyéb fontos esemény is lóévben esett meg velem. Sorjában egyet-egyet megemlétek. 1930: fogamzásom és születésem. 1942: ösztöndíjat nyertem Budapesten az újonnan épült Postamesterek Kollégiumába és a Werbőczy (ma Petöfi) Gim-

na'xiumba.

1954. Apám halála ugyan pár nappal elébe vágott a kínai újév (febr. 3.) napjának, agóniájának emléke hónapokig nyomasztott. Az év egyik nagy nyeresége, hogy oda költözhettem (l. Bizarrrélményeim, 23. Rózsa néni), ahol ma is lakom. Jobbat most sem tudnék kívánni magamnak. A másik: Beléptem tudományos karrierem előszobájába, ugyanis külömbözeti vizsgákkal bejutottam a Budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kara nappali tagozatának matematika-fizika szakára. Ebben az a külömbözés, hogy szabálytalanul. Ugyanis nappali tagozaton szerzett oklevél birtokában csak esti- vagy levelező tagozatra lehetett felvételt nyerni az állami dotáció érthető következményeként. Világszínvonalú professzoraink viszont nappali tagozaton oktattak. A Pedagógiai Főiskola nappali tagozatán szerzett oklevéllem ellenére a TTK dékánja szemétként hunyt a szabályra. Tekintetbe vette, hogy a főiskolák közötti matematika verseny nyertese és a főiskola Matematika Tanszékének tanszékvezetője voltam. Egy kibukott hallgató helyére besurrankhattam a 4. félévre.

Ebben az esztendőben minden jelentős esemény valakinek a vesztésége révén adódott; a lakhelyem is: Rózsa néni apámmal egyidőben elhunyt édesanyjának szobájába költöztem.

1978. Családalapításom kezdeteként házasságot kötöttem Zsuzsával. Kis Matematikusok Baráti Körét vezetők több napos továbbképzésen tartottam előadást Miskolcon. Ott ismerkedtünk meg; Zsuzsát Kimle delegálta.

1990. szívémbé markoló gyász. Édesanyám, akit legjobban szerettem, örökre elment.

2002. Családom, házasságom szétbomlott. Új kapcsolatot kerestem. Döntésemmel kicsúsztam a lővéből; Zsika mellett 2003-ban landoltam.

A 2014.-ből felidézett emlényeim lővét kiáltanak, ha feltárom, miért jelentős a gyógyfürdőben nyaralás és a gerincműtét. Az utóbbit sorsdöntő jellege miatt emeltem ki. Hajdúszoboszlói kirtuccanásunk intim jellege jelentős. Párommal házasságnak tekinthető kapcsolatunk 11. évében laktunk először úgy, hogy közös szobában aludtunk. Elsősorban megszokásunk rabjaként, de körülményeinkből adódóan is külön tartunk fenn egy-egy, nagyméretű lakást. Nyaralásainkhoz mindig adódott két szoba; többször ebrediünk fel éjszaka, szívesen alszunk magunkban. Kétszobás hajdúszoboszlói lakhelyünk ellenére próbát tettünk; egymás melletti ágyakban tértünk nyugovóra, mint az ifjú házaspár. Persze, hogy izgultunk: Vajon mennyire zavarjuk egymást közelségünkkel, éjszakai császhalásunkkal? Jól éreztük magunkat, éjszaka sem költöztünk külön.

Mindereket 2014 őszén gondoltam át, és még komoly műtét is várt rám. További tervek szövögetése már a légszivemen fennakadt. A veszteséges lővék - 1954, 1990 - után 2014 akár az enyém is lehet. Vajon sikeres szike's vagy marad a kaszás? - most még jól hangzik.

Decemberben kiderült, hogy műtéttem a következő évre tolódik január 27-re, apám születésnapjára. Tőle tanultam meg kaszát fenni. Mégis halálde'kot kaptam: túlélem a xdrő'évemnek ígérkező 2014-et?

Dehogyis kaptam! A 2014-es év 2014. január 31-től 2015. február 18-ig tart. Operáció után akár 3 héten át vergődhetek.

Lelkem teljes nyugalomával feküdtem a kés alá. ... Ébredésem kötyagos állapotában előadott produkcióm on állítólag jól szórakozott a környezetem. Amikor tudatom működésbe lépett, úgy éreztem, misztikus lepel vont be agyamat; egy kis résen kitekinthettem: mintha árnyak járkáltak volna. Mozgásukból úgy ítéltem meg, hogy teljesen öltözött nők, ám sem a fejüket sem a lábukat nem láttam. Anyagot nem éreztem, eh is súlytalan voltam; nem volt értelmezhető, hogy ültem, álltam vagy feküdtem. Nem mozgathattam. Megfeszített elmével figyeltem, szerettem volna a rest tágitani. Ha hosszabban maradhattam volna abban az állapotomban, előzetes kutakodásaim hatására bizonyára a görög mitológia világában értelmeztem volna magamat, helyzetemet:

Éreztem, hogy nincs teendőm, ide szállítottak, elakadtunk.... Hermész cipelt ide, az Avilág határfolyójánál, Akherón partján várakozunk arra, hogy Kharón átfuvarozzon a túlsó partra. Amint csak akkor teszi meg, ha a holtat tisztességgel eltemették, és szájába helyezték a révesznek járó obulusokat.

E kézenfekvő értelmezést azonban a nővérek szó szerint kiverték a fejemből.

- Ébresztő! Megoperálta a főorvos úr! - erre emlékszem, és így reagáltam:

- Valóban szó volt operációról.

Errel ki is tisztultam. Előzőleg láb-fájdalmak

gyötörték. Rögtön teszteltem. Végtagjaimat könnyedén mozgattam, izületeim teljesen kikapáltak. Semmi fájdalmat nem éreztem, pedig alaposan felturkált hátamra nehezédtem. Örööm határtalan volt. Másnap járőkerettel, harmadnap már anélkül sétálgattam a kórház folyosóján; élveztem, hogy nem kényszerülök görnyedt testtartásra. Mondhatom, délcegen leptem ki mind a kórházból, mind a 2014-es létévből.

Megúsztam?

2015

Mélyaltatásom látálmának nyomaként a görög mitológia atmoszférája belem ivódott. Mielőtt monomániát diagnosztizálnánk, folytatom mesémet, amely ugyancsak megingatja e körismét.

Erzsókémmal nyári utazást tervezünk. Sorolja elképzeléseit. Tunéziánál azonnal lecsaptam: Oda!

- Az Iszlám Állam terrorcsoportja egy hete rendezett vérfürdőt a tuniszi múzeumban - szólt az „aggály”.

- Akkor egy éven belül aligha ismételnék Tunéziában; egyszerű matematikai statisztika.

Hol találhatnánk érdekesebb helyszínt mániával fertőzött lelkemhez? Pun háborúk, Hannibál, Karthágó! Cato a római szenátusban tartott beszédeit Plutarchos szerint exxel kárta:

- Ceterum censeo Carthaginem esse delendam! - azaz: Egyébként az a véleményem, Karthágót meg kell semmisíteni. Ne feledkezzünk el a trójai faló kiötlőjéről, a ra-

vase Odysseusról! Hiába figyelmeztette Laokoon a trójaiakat (Vergilius szavaival):

- Timeo Danaos et dona ferentes. - oraz:
Félek a görögöktől, mégha ajándékot hoznak is.
Nos, Odysseus bolyongásai során Tunéziába is eljutott, vagy, ha úgy tetszik, elsodródott.

Hova is mehetnénk, ha nem Tunéziába!?

Lekötöttük: június 19-30. Ismerőseink közül többen felkapták a fejüket:

- Nem félték?

- Nem! - Zsóka helyett is én szoktam válszolni. - Nézzétek, 84 évesen már inkább a könnyű halál iránti vágyakozás okoz némi feszültséget.

Bár szeretném, mégsem várhatom, amiben édesanyám részese volt: 90 évesen kényelmes foteljéből nézte a TV-t, és a rá jellemző finomsággal csendben távozott. Mire számíthatok? Először is: repülőre szállunk. Ha lezuhan, valószínűleg gyors haldt hoz. A terroristák? Ideh már aligha látogatnak Tunéziába. Különbösen megbeszéltük Zsókaival, szorosán átöleljük egymást, ha mégis belénk botlanak. Tudjuk, e módszer nem nyújt garanciát könnyű közös útra.

A 2014-es évet elhagyva hetekig ebben a hangulatban virgonckodtam. Am a lőve visszapillantva nem kérdés: ugyancsak rezgett a léc. Mielőtt megnövekedett önbizalmammal magamhoz öleltem volna az egész világot, a kismamó lábára, sőt lábamra kapott. Isten tudja, miként vergődött át a

bol lábamra. Sarkantyúvá változott, és kopogtatott a talpamon. Moxgásomat gáncsolta, kedvemmet szegte. Április - május - túrtem. Erzsóka'mnak meg sem mertem pendíteni: Dehogy fogunk mi júniusban utazni!

Aztán június elején VALAKI megfogta a kezem és röntgenterápiára vezetett öt alkalommal. A kis gonosz úgy elhúzta a csikót, hogy még maig is fut, ha meg nem állt. Flónapok teltek el, felem se nézett. Banya kánya!

Tunéziába éppen ramadán idején érkezünk. Tengerre néző szobánk, ellátásunk kifogástalan. Fortuna is jelezte, hogy nem fordult el tőlünk: Igaz, én csak 5 Ft-ot találtam, de megböpködtem, apád-anyád idejéjör. Zsóka, a korábban profi pénztaláló viszont 10 tunéziai dinarra (kb. 1600 Ft) bukkant.

Első nap szűkebb környezetünket jártuk be. Szinte minden bokortól egy-egy szempár ügyelt biztonságunkra. Kirándulás Sousseba. Impozáns bástya-falak, hangulatos óváros. Csattogott Zsóka fotoapparátusa.

Élveztük a tengert, a szállodánk udvarát, egyben hangulatos strandunkat. Pálmafák, büfék, fekhelyek, teljes kényelem. Napimádo párom kiterítke magát Héliosznak, én pedig a strandernyő árnyékában az irodalom egy gyöngyszemébe temetkeztem. Vittem magammal nagydobra vert, ám könnyen felejthető bestsellert is. Gyöngyszemnek azonban Márai Sándor Beke Hthakában könyve bizonyult. Közvetlenül indulá-

sunk előtt bukkantam rá egy könyvesboltban. Vonzott az író, a téma pedig igazán testhez állónak ígérkezett. A borító fülszövegéből idézem:
„Az emberiség öntudata soha nem fogadta el az Odysseia idillikus befejezését... tengernyi olyan mű született, amely az eredeti befejezést átírva - elhagyva tovább folytatja a Nagy Csavargó kalandos életét.”

Erről szól Márai könyve is. A Nagy Csavargó Odysseus (Odüsszeusz), latinos nevén Ulixes vagy Márai jelölésében Ulysses. A homéroszi mítosz hőse bátor, erős (az új kezeletében tetten érhető), leleményes (a trójai faló kifundálója). úgy tűnik, a háború végétével igyekeznek hazatérni Ithakába, és mintha szándéka ellenére keverednek kalandokba.

Márai úgy mutatja be a Csavargó „igazi” arcát, hogy három embert beszéltet: Penelopét (feleségét), Telemakhost (fiát) és a Nagy Varázslónőt, Kírkét, akit közös fiúk, Telegonos kutakodása bír szóra. Tőlük tudjuk meg, hogy Ulysses varázsos erejű, ravasz, agyafúrt, céltudatos. Eszével és testével is okos. Amit megerint, fémjelzett lesz. Akit szeret vagy gyűlöl, rögtön helyet kap egy nem köznap cselekményben. Tudott hűtlen lenni, tudott megújnodni, és tudott közönyös lenni. Szerette a székmanyt, de a birtoklás iránt nem volt érzéke. Mindig cselekedett, a szavakkal óvatosan bánt. Lelkiismeret furdalás nélkül ölt „igazság vagy rend” érdekeiben. Azt is kitalálják, hogy Ulysses gyakran hazudott, kíváncsi, hüű, fellengzős, alamuszi, stb. volt. Mindent lenyűgöző hitelességgel mesélteti el Márai.

A könyv elvadászolt. Szobánk lodzsájáról a tengert bámultam, és arra gondoltam, Odüsszeusz eken a vízben is hajózott. Udvari strandunkon napernyő árnyékában faltam a betűket. A tengerpart szelesebb volt, strandjának homokja süppedős, ragacsos, ezért inkább a védettebb, köveket talajú udvaron fészkelünk. Naponta többször megfordultunk a tengerparton, és a bójával kijelölt területet körbe úsztuk, ha csak a hullámzás meg nem akadályozta. A két strandot sövénykerítés választotta el, nappal nyitott kapun lehetett átjárni, éjszákra lezárták. Biztonságiak szemmel tartották, miként a szálloda utcai bejáratát. A parti homokon időnként lovas pár ügetett végig. Vigyáztak ránk.

2015. június 26., péntek. Délelőtt berendeztük udvari fészkhöz, és lesétáltunk a partra. Terveztük, hogy egyszer korábban lejövök, és foglalok napernyőt, ágyat a homokos parton. A szélső oszlopban, a szomszéd szálloda-hoz közeli oldalon, a kapunktól távol most is volt szabad hely. Jétszett a háncsból font-összerakott napernyő; eldöntöttük: holnap. Aztán visszasetáltunk a fészkhöz. Szép nyári nap volt, fészkhöz sétáltunk és munkához láttunk: Míg Zsóka bőre a szikrázó napfényt szívta magába, én a görög mitológia atmoszférájában lubickoltam.

A befejező, izgalmos eseményeknél tartottam. Télegonos lándzsájával ledöfi aggasztján apját (Ulysses) és így szól: „E pillanatban, amikor atyám vére kezemre csorog, a meghittség új érzése áradt el testemben. Először életemben éreztem egyféle családias melegséget.” Dél felé már hiányzott a tengerpart. E könyv vonzátaiban én mégis maradtam. Zsóka leruccant pár percre. Visszajövet megjegyezte,

hogy most, mindkét lovas rendőri egyenruhában és golyószórával felszerelve üggetett végig a parton. Na és - gondoltam -, Ulysses pedig éppen megölte saját fia.

Pontosan 11⁵⁸-kor szomorúan állapítottam meg, hogy a Beke Ithakában végre értem. Nagy-szerű olvasmány volt. Vállalva némi borzongást, a sok öldöklestől is el tudok tekinteni, cserébe a kitűnő irodalmi alkotás nyújtotta élvezetekért. Becsuktam a könyvet, fogtam egy poharat, hogy üdítő ital után nézzek.

2015. június 26., a ramadán 2. hete, péntek
12⁰⁰. Erzsóka'm rámszólt:

- Lövöldöznek!

Valóban hallottam a fák suhogása és a zenei hangok közé vegyült, kézigránátok robbanására és géppisztoly sorozatlövéseire utaló zajokat, de nem vettem komolyan

- Valahik skorabornak, puffogatnak - vált szóltam -, tűzijátékot játszanak.

Az utolsó szavakat már belémfojtotta a beszédesség: a kapuban sűrű oszlopba préselődött menekülő tömeg. A parton napozók mindent hátrahagyva igyekeztek a szálloda legközelebbi bejárata felé. Zermédségünkből Erzsók ébredt elsőként.

- Meneküljünk! - mondta, felkapta a neszerszerét és elrohant. A helyzetet eléggé át nem érezve, bár látva, én meg arra gondoltam, nem ezt beszéltek meg. Lemaradva, enyhe daccal kullogtam a tömeg után a bejárathoz az Iszlám Allah golyószórá- és kézigránát-hangszerekkel felszerelt katonazenekarának terro-marsa kíséretében.

Szobánk a mellékelt vázlaton látható Palm Marina bal szárnyának 2. emeleti középsője jó-

kora lodzsával. Onnan áttekinthető a tenger és a szomszédos szálloda, az Imperial Marhaba partra vezető, udvari sétányának egy kis szakasza. Sieltünk a szobánkba, hogy onnan kitékintve tájékozódjunk. Ajtónkat biztonságíval zártam azonnal az elhatározásunkkal, hogy ki nem nyitjuk senkinek sem, és rohantam a lodzsára. Kintől nem hallottam, hogy kopogtak az ajtón. Zsóka ösztönszerűen nyitotta ki. Szerencsére csak egy ijedtében eltevedt lakó remült tekintete meredt rá.

En eközben teljes figyelemmel pásztáztam a külteret. A tengerpart homokos sávját a sövény-kerítés eltakarta. Szállodánk udvara már kiürült. Szomszédunkban furcsa mozgásokat észleltünk. Előbb a partról futottak a szálló felé a strandolók, majd a szállodából szaladtak az egyenruhás alkalmazottak a tenger felé. Aztán viszonylagos nyugalom, csak a tengert szántották fel a rendőrség maximális sebességgel cirkáló motorcsónakjai.

Tájékozódásért lesettenkedtünk a recepcióhoz. A hallban már gyülekeztek a merészebbek. Az okostelefonoknak köszönhetően részletes tájékoztatásban részesültünk. Az egyik terrorista felvételt készített a vízfürdőről, és azonnal feltette a világhálóra. Eszerint ketten voltak, a tenger felől érkeztek gumicsónakkal a két szálloda bójakörletai között a szomszéd szállodához tartozó szabad területre, ahonnan egyenként motorcsónak vontatta sárkányrepülőket startoltak. Kiszálltak a csónakjukból hönük alatt egy-egy napozóernyővel. A strandolókhöz érve előhúzták az ernyőkből

kalasnyikborjait, gránátjait, és bezdódt a vízfürdő. Majd a menekülteket követve behatoltak a Markaba szállodába is. Ez kényserítette menekülésre az egyenruha's szállodai alkalmazottakat, pincéereket.

Rövidesen megérkezett egyrészt a megnyugtató információ: az egyik terroristát helyben lelőtték, a másikat a közelben elfogták; másrészt a szomorú adat: helyben 32 halott és sok sebesült. Pár óra múltán lemegettünk az udvarra, ahol országok szerinti csoportosulásban folytak a tanácskozások. Többségük menekülőre fogta. A magyaroknak, nemzeti repülőgép-parkunk hányában csak kötülmenyesen sikerült távozniuk.

A pánikhangulat sem Erzsókámat sem engem nem sodort magával. Így döntöttünk, ha nem kell átköltöznünk másik szállodába, maradunk. Bár a létszám mintegy negyedére csökkent, maradhattunk teljes kényelmünkben. A turéziaiak igyekeztek a jelentős bevételiforrásukat adó turizmust megfelelő színvonalon működtetni. Sajnáljuk, hogy komoly veszteséggel kell számolnunk.

Biztonságunkat a környezetünkbe rendelt 1000 rendőrt garántálta. Utca'ra nem mehattünk, de a hangulatos szállodai kertengők, a látványos virágos udvar, a tágas udvari lubricoló és a tengerpart élvezetén kívül mást már úgyszem terveltünk. Coupán e helyek fotózása szerepelt még tervünkben. Rászóltam magamra és a szépséges udvarunkra:

- Most repül a kismadár, ne mozogjunk!
- és már kattogott is a gépecske; túl sokat is. Néztük a számlalót: már régebben vissza kellett volna tekernie, jelezve, hogy betelt a negatív szalag. Cseréljünk orsót? Nosza; és kiderült, nincs a készülékben film. Feltöltöttük, exponáltunk, de furcsán és a szokásosnál többet kattogott. Gyantát fogtam.

- Erzsóka'm, ismered a masinádát, vidd valamelyik sötét helyiségbe, nyisd ki, és derítsd fel a furcsa ketyegés okozóját; - groteszk humorommal birtattam - ha ketykebékat találasz benne, ne dobd ki!

Zsóka aggódva ment fel a fürdőszobánkba: fényt kaphat a film. Korábbi felvételeink környelkünkrol és Sousseröl persze semmiesek. Ha ez a terekcs fényt kap, nem dokumentálhatjuk szállodánkat, strandunkat, a szomszédét, a verfürdő helyszínet sem.

Ketygeinkre mentőötletem támadt. Minthogy én nem napoztam a strandon, olvasni valóval, gondolataim rögzítéséhez papír- és írószerrel mindig felszerelkeztem. Előkaptam hát egy papírlapot, és vázlatot készítettem a két szállodáról nézőpontomat madártávlatba, a tenger fölé transzformálva. Ez látható a mellékletben. A fotózás is sikerült, csupán a film szabad végét kellett megfelelően rögzíteni az üres rollniba.

Amikor tragikus eseményekről vagy terrorcselekményekről hallok, megborzongok. Tunéziában mi is áldozattá válhattunk volna, történetesen, ha a sárkányrepülők felszállási helye 20m-rel közelebb esik hozzánk. Érdekes, hogy a közel-

ségben sem borzongás, sem halálfélelem nem be-
ritett hatalmába. Biztonságban már elszorult
a torkom, amikor az áldozatok élde állított
napozó ágyait, a melléjük helyezett gyertyákat,
virágcsokrokat és „miért?” feliratokat meg-
tekintettük.

Végül is jól nyaraltunk. Ha megérem, szíve-
sen mennék ismét Tunéziába. Azt pedig már el-
könyveltem, hogy szerepelek a túlvilági küld-
önc listáján, és sorra fogok kerülni. Erre mérget
is vehetek. (Akkor biztosan, hö-hö.)

- Te is sorra kerülsz! Utolsó kívánságként
mit szeretnél enni?

- Olyan palacsinta-félet, amelyet a Palm Ma-
rinában kínáltak látogatóstok idején.

- Hol találjuk a receptet?

- A mellékletben: Lapacsinta. De mi jelzi
az utolsó vacsorámat?

- Becsengetek hozzád pizzafutárként.

- Nem rendelék pizzát!

- Nem is azt viszed!

- Hát mit?

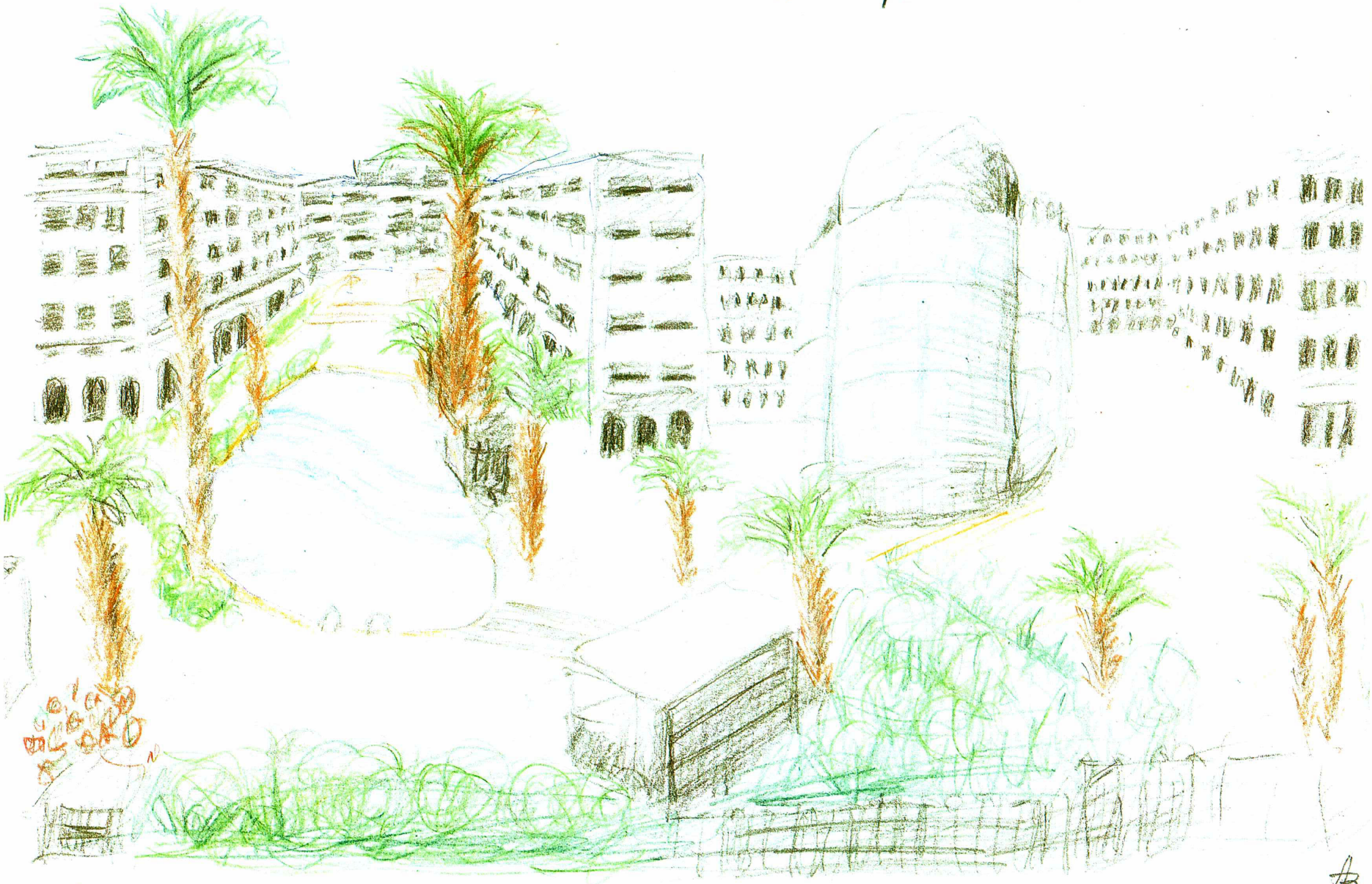
- Lapacsinnadratta-tatata-sorozatot.

Ha tudsz, fuss el vele! Itt a

VÉGE

El Mouradi Palm Marina

RIU Imperial Marhaba

01/01/2020

AB

Beszéd 2014. jún. 14-én
 villamosmérnökök hallgatók (1969-74)
 évfolyam-találkozóján

Tisztelt Hölgyeim és Uraim,
 kedves Barátaim!

Pergessük vissza emlékezetünk fotóalbumát 45 évvel, első találkozásunkra.

Éltek álltam, meghajoltam. Ti pedig argus szemekkel visszlattátok, hogy a profi biztonságával miként fogom kinyitni a tudás háza egyik főbejáratainak MATEK feliratú kapuját. Szinte most is látom arcotokon a feszültséget, a várakozás izgalmát.

Mit éreztem én?

Velem szemben a tudás letapogatóira leselkedő csápok hatalmas serege. Naná, hogy izgultam! Nem is mertem fejszémet a törzsanyagba vágni, gallyazással kezdtem. A fejtörők tárházából válogatott három feladatot elemeztem, hogy szobtassalak beneteket beszédstílusomhoz, eszjárásomhoz.

Írásztalom fiókjának mélyéről előkapart, már megsárgult előadásjegyzetem alapján rekonstruáltam a három feladatot. Döbbenetesen vettem észre e három feladatnak a mai összejövetelünkre aktualizálható, szim-

bolikus jelentőségét.

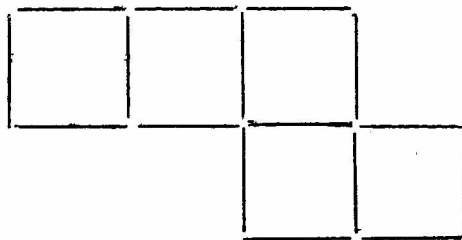
Emlékeztek még?

Az 1. feladat emígyen szólt: Két, azonos méretű pohár egyikében bor, a másikában ugyanolyan magasságig víz van. Attöltünk egy kanálnyi a borból a vízbe, majd a keverékből ugyancsak egy kanálnyi a borba. A kérdés az volt, hogy végül melyik több: a vízbe jutott bor, vagy a borba került víz.

A megoldással arra hívtam fel a figyelmet, hogy nem csak az a matek, amikor egyenleteket állítunk fel, számolgatunk. Ha ötletesen gondolkodunk, esetleg számolás nélkül is többet megerkolhatunk. Feladatunk esetében például azt, hogy okoskodásunk a bor, ill. a víz mértékétől és a keverék homogenizálásától függetlenül bizonyító erejű.

Most e feladat szimbolikusan arra hívja fel a figyelmemet, hogy a 40 év utáni találkozásunk alkalmaival ígyünk egy pohárral mindnyajunk egészségére.

Proszit!

Az ábrán gyufaszaklából kirakott 5 négyzet látható. A 2. feladat azt követeli, hogy legfeljebb két gyufaszál áthelyezésével hozunk létre a fentiekkel azonos méretű 4 négyzetet. Két gyufaszál egymásra nem helyezhető, de valamennyit fel kell használni.

Mit vár tőlünk e feladat? Minimalizáljuk a négyzetek számát, tartjuk maximalizáltan a gyufaszálak számát, rendezzünk, tervezünk, konstruáljunk. Megoldó feladatmegoldó sem tud ellenállni a próbálkozást találó konfigurációnak, és csetlik-botlik eleinte. Aztán gondolkodik, tervez, és megleli az egyértelmű megoldást.

Húszon ugyanazeket kívánta tőletek a munkálkodásotok 40 éve. Számomra a figura szimbolikusan még a magán-, ill. családi életetekre is utal. Lakást, házat szerettetek, családot hoztatok létre. Lehet, hogy maximálisan 5 főre terveztetek, de „sikerült” 4-re minimalizálni.

A harmadik feladattal már a tematikám elevejébe vágtam. A sokhelyütt alkalmazható skatulya-elvre hoztam példát. Hadd említsem meg, hogy a módszer elnevezése angolul találób: pigeon-hole principle, azaz galambduccs princípium. Szemléletesen: ha egy galambduccsban pl. 8 házikó van, és ezekben 9 galamb tartózkodik, akkor kell olyan házikónak lennie, amelyikben legalább 2 galamb van.

Az általam felhozott feladat így hangzott: Bizonyítsuk be, hogy bármely pillanatban van Párizsban 3 olyan nő, akiknek a hajszálaik száma megegyezik.

E feladat szimbolikája szürrealis szférába kalauzol. Elő is kapom okostelefontomat (bal tenyeren játszva e szerepet). Nagyon okos... Még annál is okosabb! Megkerem, láthatatlan objektívjevel kiöröszön fölöttünk, készítsen felvetelt rólunk személynként, és rendezze át a képeket az 1969-es első előadásomon elfoglalt helyünkre. Most megnyo-

most a -45-re állított extrapolációs gombot, és igen okos telefonom előállítja a 45 évvel ezelőtti képet is. Összevetem a két felvételt. A korábbi őserdőt rögzített, a mostani inkább sívutagot, amelyben természetesen a hölgyek alkotják az oázisokat.

Fogalmazhatok kíméletesen: a szephoriaiak halmozába kerülünk, és az igazság az, hogy több ponton kopogtat az öregkor. Adhatok néhány jó tanácsot a kezeléséhez. Tanácsadói hitelességemet a következőképpen igazolom.

Először 45 éve találkoztunk. En már dörzsölt tanítóbácsa voltam, ti pedig kezdők. Flisz évrnyi előnyöm volt, és kioktattalak benneteket. Ha jól kalkulálok, nagyjából 40 évrnyi munka után mostanában vonultok nyugdíjba, és kezditek az öregkort. Nekem ismételtén csaknem 20 évrnyi előnyöm van. Persze, hogy kioktathatja a rutinos, öreg róka a kezdőket!

Agy-cirkulációkorlátként 45 évvel ezelőtt fejtörőskel gallyasztam, most ifjúkoromban belemragadt latin bölcs mondások egyikét citálom: *Mens sana in corpore sano*, azaz: Ép testben ép lélek. Minél öregebb vagyok, annál inkább érzem útmutató erejét, ám a követéséhez szükséges igény, fűrgeség egyre csökken, fogytan az erő. Viszont felhívom a figyelmeteket, hogy eme erővektornak van egy izmokban nem roncsolható komponense: a lelki erő. Ha bevetjük — például az öregedés mérseklese érdekében —, nevezhetjük akaraterőnek.

Ezt tartsátok szem előtt; az akaraterő mindig legyen kéznél, mint a lakás- vagy kocsikulcs. Akkor fogtok tornászni, sétálni és elsőtörben úszni. Nem a strandolók pancsolásaira gondolok, hanem ha-

Vaséőős, szeles novemberi reggelre, amikor ter-
vetek szerint úszás a program. Terveket ak-
kor is végre kell hajtani. Mielőtt a visszahúzó
erő átvenné a vezetést, gondolatok arra, hogy e
napnak csupán két órája nehéz, a „maradék”
22 sokkal jobb lesz.

Olvassatok, járjátok színházba, hangverse-
nyekre! Értékeljétek a látottakat, de ne a
sznobok tankönyveiből idézzetek! Fedeztetek
fel valami új dologot az előadásban, keresse-
tek magyarázatot, ha valami nem érthető, za-
varos! Játsszátok! Sakkozzátok vagy bídószor-
zotok, és akasjátok győzni a játékokban!

Ha igyekezetetek ellenére elakadtok, tapaszt-
alatom szerint útbiztosítanak e biztató szavak:
Segíts magadon, és Isten is megsegít!

Mindnyájátoknak vidám, tevékeny öreg-
kort kívánok, és első sorban jó egészséget!

A fenti tanácsaimat én is igyekeztem
megtartani. Elsősorban örökölt gényemnek,
de annak is köszönhetem, hogy eddig vir-
gonckodhattam. Volt is időm, hogy meg-
fogalmazzam jó néhány siversemet.

Bücsüsíróul íme az egyik:

Dr. Andrásfai Béla

[*1931 - †20..]

Azért lett ily hosszú
puncut kis élte,
mert hogy a keresztet
plusz-jelnek vélte.

Tisztelt Kozma Atya, kedves Imre!

Még most is vibrál bennem a bizonytalanság: vajon megtörténik-e a csoda? Pedig megtörtént. Eljöttél hozzánk Kámba, beírtad nevedet a Nagyvilágon belül is e kis falu történelmébe.

Már a formaszögök is különös hangulatot teremtettek. Beszéded alaposabb elemzést érdemelne, hisz' zsigerekig hatolt egyrészt azokkal a példamutató, finom megjegyzésekkel, amelyek profi módon bányásztál ki Barnabás mondataiból, másrészt morális-etikai-politikai tájékoztatásoddal, amellyel irányt mutattál egyre kavargóbb világunkban.

Szavaddal elve, az „etetés” közben szellemi táplálkozásunk is élvezetes volt; több szunnyadó gondolatot felszínre varázsoltad. Bámultam energiádat és teljesítményedet.

Mindnyájunk nevében mondok: KÖSZÖNÖM, és kérem a Jőistent, áldása kísérje fontos tevékenységedet.

Tisztelettel és baráti üdvözléssel

Bpest, 2014. júl. 27.

Belé

Lapacsinta

4 db - hoz, azaz 2 főre

a hozzávalók:

4 dl, a szokásosnál kissé túrúbb
palacsinta-tészta (1 tojás, tej, liszt),

2-2 dl vékonyra szeletelt vörös (vagy
más, finom) hagyma
és zöldpaprika (lehet erős),

2-2 dl paradicsom darabkák
és apróra reszelt sajt.

1 db sütése:

20 cm átmérőjű serpenyőben kevés olíva-
olajban 2 percig párolunk $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ dl
hagymát és paprikát együtt,
további 1 percig $\frac{1}{2}$ dl paradicsommal.
Közben sózunk.

Ráöntünk 1 dl tésztát, rögtön megiszorjuk
 $\frac{1}{2}$ dl sajttal, enyhén sózunk, és lassú tűzön
átsütjük. Ha alul kissé megpirult, meg-
fordítjuk és ismét kissé megpirítjuk.

Megjegyzés: Palacsinta-lé helyett 1 db hoz
felvert 2 méretes tojással elkészítve is
finom.

Jó étvágyat!